

det Spørgsmaal, som vil komme for i den kommende Rigsdagssamling: Spørgsmaalet om, at der fra Statens Side gøres noget effektivt for at komme Kommunerne til Hjælp, for at de kunne skabe det bedste og fortrinligste Skolevæsen, hvad de bør have, og hvad Loven om højere Almenskoler forudsætter.

Jeg vil, idet jeg slutter, gøre opmærksom paa, at i det Andragende, som de Herrer Realskolebestyrere have indsendt til Rigsdagen, hedder det bl. a.: „Efterhaanden som den offentlige Skole anvender stedse større Summer til Forbedring af Lærerløn, Pensionsforhold o. s. v., har det ganske naturligt medført, at de private Skoler vanskeligere kunne knytte dygtige Lærerkrafter til sig og vanskeligere beholde dem.“ Her er altsaa en aaben Indrømmelse fra disse Realskolars Side af, at de ikke kunne byde, hvad Folkeskolen kan byde. Men naar de ikke kunne det, naar de byde daarligere Lokaler — og det gøre de —, daarligere Materiel og daarligere Lærere, og deres Ledelse staaar saa betydeligt under de offentlige, kommunale Skolars, ved jeg ikke, hvorfor det offentlige skulde indlade sig paa at forhøje den Støtte, der gives dem. Jeg kan forsikre de Herrer, der have talt for dette Forslag, at selv om de ved deres Stilling i denne Sag vinde enkelte Realskolebestyreres Stemme, vil det gaa dem saadan, at hvad de vinde i den ene Ende, ville de tabe i den anden. Det kommer ikke an paa at varetage de enkelte Skolebestyreres Interesse, men det kommer an paa at varetage den almindelige, jævne Befolknings Interesse. Men den varetage de ikke ved dette Forslag.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Sveistrup): Jeg vil gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at hvis han tror, at min Grund til at fremkomme med dette Lovforslag er en Beregning over, hvor mange Vælgerstemmer der derved kan vindes, tager han fejl. Det ærede Medlem har ikke Lov til at tillægge andre Medlemmer den Slags Motiver; i øvrigt kom han ogsaa med en Uartighed. (*Borgbjerg*: Sagde De Uartighed?). Ja, det var en meget passende Ripost; i alt Fald skal det ikke være det ærede Medlems Opgave at bedømme, om den er passende.

Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (*Borgbjerg*) sagde, at det eneste virkelige Fremskridt, vi have faaet siden Systemskiftet, er Almenskoleloven. Det ærede Medlem har altsaa ingen In-

teresse for de økonomiske Reformere, som ere komne de smaa i Samfundet til gode. Han betragter altsaa ikke den Lov, vi have faaet om Understøttelse til tuberkulose som et virkeligt Fremskridt, ej heller Loven om de forsømte Børn som et virkeligt Fremskridt. Han er saa fanatisk interesseret i dette ene, at Skolevæsenet kan ordnes i Retning af Uniformitet, at han siger, det er det eneste virkelige Fremskridt. (*Borgbjerg*: Det eneste banebrydende). Det ærede Medlem sagde, som jeg anførte, men kan passende sige, at det mente han ikke, og det gjorde han formentlig heller ikke. Almenskolen staaar i samme Forhold til de forskellige Befolkningslag som Realskolen. De fleste Børn, som gaa i Almenskolen, tilhøre ikke de brede Lag i Samfundet, de tilhøre Mellemklassen og Overklassen, og de private Realskoler give ganske den samme Adgang for Smaafolk til at faa nogle af deres Børn frem ad den Vej, som Almenskolen. Forholdet er med Hensyn til Samfundsklasserne det samme. Er dette Lovforslag en Klasselov, er Almenskoleloven ogsaa en Klasselov. Er det Klasselovgivning at støtte de private Realskoler med et beskedent Beløb — det kan vel fra Statens Side blive 18 Kr. pr. Elev, naar dette Lovforslag vedtages —, er det i endnu højere Grad en Klasselovgivning at støtte hver af Eleverne i Almenskolerne med 340 Kr. om Aaret. Men den Lov, der gør det, er i det ærede Medlems Øjne det eneste virkelige Fremskridt siden Systemskiftet. Den Udtalelse er af en ejendommelig Beskaffenhed. Det ærede Medlem synes ganske at glemme, hvad det er for Klasser, hvis Interesser han ellers mener at varetage.

Nu have vi imidlertid baade den offentlige Skole og den private Skole, og Spørgsmaalet med Hensyn til de private Skoler er, om de skulle kunne bestaa ved Siden af de offentlige, eller om den offentlige Skole skal stilles saaledes, at den kan udrydde den private Skole. Den offentlige Skole bør være saa god som muligt, men der maa være Adgang til at opretholde de private Skoler, thi mange pædagogiske Fremskridt ere i det forløbne Aarhundrede komne fra dem. Derfor bør de ikke kunne udryddes.

Det ærede Medlem interesserer sig jo for den offentlige Skole, idet han vel sagtens haaber at kunne gøre sig til Herre over den. Hvad han sagde om Karl Marx var betegnende. Karl Marx vilde ikke anbefale Statsskolen, fordi det var den preussiske Stats, den Stats, han er imod. Vi